

EKSPLOZIJA V MORNARIŠKEM SKLADIŠČU; 8 MRTVIH

Prepoved za izvažanje blaga proglašena.

MADELA BO NEMOJJI PRIJAZNE NEUTRALCE.

Prepoved za Nemčijo iz nevturalnih delat znižana.

Washington, D. C. — Predsednik je proglašil prepoved za izvažanje blaga. Na podlagi prepovedi ne morejo izvažati določene blaga brez dovoljenja. Prepoved izvoz blaga se razteza enako na nevtrealce in države v vojni, ali jim bo dovoljeno izvažati blago po določbah in v takih omejitvah, ki jih prizna odbor za izvažanje.

V tednu, ki prične s petnajstim julijem, bo zaprt izvoz za določene blago:

Premog, kok, kurivo, olje, pešoj in gazolin. Ladje ga ne morejo brez dovoljenja naložiti tuje za svoje potrebe.

Žito za prehranitev, moka in kruh, krompir, krompirjeva semena in krompirjeva gomolja.

Štiro lito železo, jeklo v kroglicah, plošče za ladje in stavbe, stališča in kovača, železomanjše.

Orožje, strelivo in razstrelivo. Predsednik zagotavlja nevtrealnost, da jih ne želi pogaziti s tem, da ne določijo potrebščine, ampak Amerika se mora zavarovati, da ne bi ameriško blago skozi nevtrealce izvažalo v Nemčijo.

Wilson pojasnjuje, zakaj je prepoved za izvoz blaga potrebna v interesu Združenih držav.

Odkar je Hoover prevzel mesto vrhovnega upravitelja, je pripovedoval, da je prepoved za izvoz živil potrebna v interesu Združenih držav. Dejal je, da je nemogoče konzervirati ameriški produkt, kakor ni proglašena prepoved za izvažanje blaga in zvezna vlada ne traja izvozu.

Dejal je, da je nepotrebno pravišči skandinavski dežele v zvezi s vprašanjem prehranitve, ker so iz teh dežel izvažali živež v obilni količini, od kar je pričela vojna, kar je za te dežele treba odmeriti veliko blaga, kot ga potrebujejo za svoje potrebe in da ga ne pošljejo v Nemčijo. S tem je to vprašanje rešeno.

VPRAGABITI MEŠČANI PROVOZIRAJO ŠTRAJKARJE.

Phoenix, Arizona. — V rudarstvu stavkovnem okraju so zdaj vajoške čete. Brzojavka, ki poroča o prihodu vojaštva, ne omenja, da so štrajkarji izvršili kakšna dejanja.

Druga brzojavka iz Globe, Ariz., poroča, da so rudarji izjavili, da se ne vrnejo na delo, dokler rudniške kompanije ne priznajo njih zahtev.

Okoli 300 meščanov, oboroženih s puškami in nasaženimi bajonetami, je pehalo rudarje s cestnih delavcev. To je bila očividna provokacija, vendar so bili rudarji tako pametni, da se niso dali provokirati.

Provokatoričen čin je izvršil tudi 14 štrajkarjev, oboroženih od pešoj do glave, ki so se z avtomobilom zakadili med petdeset glav stavočnikov.

TRAGATA PO DEVETMSEČNI STAVKI.

Springfield, Mo. — Cestnoželjezniški delavci so se po devetmesečni stavki vrnili na delo. Izpostavili so povzročeno mezdno in delovne delavske razmere.

Oderuhi gonijo cene kviško, ko ljudstvo hrani.

KONGRES GROZI Z BIČEM, CENE PLEZAJO NAVZGOR.

Špekulantje hočejo na vsak način velik profit.

Washington, D. C. — Kongres je od 15. julija do 15. maja preiskaval draginjo, poleg je seveda grozil, kaj napravi špekulantom, če ne odnehajo s cenami in odiranjem ljudstva.

Oderuhi in špekulantje so na preiskavo in grožnje kongresa odgovorili s povišanjem cen za sedem in dvajset produktov, ki jih najbolj živo potrebujejo delavci. Cena je šla navzgor za pet centov pri dolarju.

Če k temu dodamo še devetodstotno podražanje živil od 15. marca do 15. aprila, tedaj spoznamo, da so oderuhi v dveh mesecih podražili najnujnejše potrebščine za štiriindvajset centov pri dolarju.

Vsak delavec v Združenih državah, je bil prisiljen plačati oderuhom 14 centov davka od vsakega dolarja, če je kupil podražene produkte.

Podražitev 27. potrebščin se je vršila takole: V novembru 1916 so jih podražili za en odstotek, v decembru za en odstotek, v januarju za štiri, v februarju so cene ostale, v marcu-aprilu so šle cene navzgor za devet odstotkov in za pet odstotkov v aprilu-maju.

Te številke je podal statistični biro delavskega departamenta in so resnične. Med podražene produkte spada šest vrst mesa, suha slanina, prekajeno meso, slanina, kokošja, salomon v škafjih, sveža kokošja jajca, sirovo maslo, sir, mleko, kruh, moka, krompir, koruzni zdrob, riž, čebula, fižolice, češnjice, rozine, sladkor, kava in čaj.

Mokarji so se najbolj odlikovali pri navijanju cen. Mala vreča moke je poskočila v ceni \$1.65 na \$2.15, ali za 25 odstotkov.

Mokarji so pričeli naganjati cene, ko je živilski upravitelj Hoover apeliral na ljudstvo, naj hrani s pšenično moko. Mokarji so pokazali njih "patriotizem" na ta način, da so pri vsaki mali vreči — osminki sode, spravili v svoj žep 48 centov. S tem niso bili mokarji še zadovoljni. Podražili so tudi rženo moko za 15 odstotkov.

Fižol je poskočil za 14 odstotkov, riž za enajst odstotkov, obenem smo pa čitali v kapitalističnih listih: "Vživajte riž, da prahranite krompir, kajti riž je edini živež, ki se ni podražil."

Cena je padla v tem času le sirovemu maslu in čebuli. Cena čebule se je znižala od 13 1/2 na 8 1/2 pri funtu, ker je pričel prihajati na trg pridelek iz države Texas, ki se je izredno dobro obnesel.

Iz tega sledi, da se oderuhov ne more ugnati, če ne pridejo produktivna, transportacija in razdelitev živil pod državno kontrolo.

ŠE \$500,000,000 ZA TRGOVSKE LADJE.

Washington, D. C. — Zvezni transportni odbor se je odločil, da vpraša kongres, da dovoli še pol milijarde dolarjev za gradnjo trgovskih ladij.

William Deneman, ki je predsednik odbora, izjavlja, da predloži zahtevo predsedniku v odobrenje, zakladniškega tajnika pa vpraša, da sugestira potrebna sredstva za gradnjo ladij.

Določeno je, da zgrade ladje za \$500,000,000, ki jih je kongres že dovolil za gradnjo ladij, skoraj izčrpanih. Večina od te ogromne vsote je šla za ladje iz jekla.

Železniški voz krompirja so vrgli na smetišče.

SIROMAKI STRADAJO IN NI MAJO KAJ JESTI.

Slika kapitalistične gospodarke anarhije.

New York, N. Y. — 30,900 funtov finega krompirja iz Floride, ki so ga držali v železniškem vozu in proč od trga, da pojdejo cene navzgor, so vrgli na newjorško smetišče, ker je gnil.

Krompir je mirno ležal v železniškem vozu, mejtem ko so siromaki stradali, ker niso mogli kupiti krompirja radi oderuškimi cen. Lucius P. Brown, ravnatelj biroja za živila in zdravila, je objavil fakta o tem činu, ki dokazujejo, kako špekulantje z umazanimi mahinacijami gonijo cene navzgor.

Komisijonski trgovci, katerim je bil poslan krompir iz Floride, so rekli živilskim nadzornikom, da so jim odpošiljatelj krompirja iz Floride naročili, da naj držijo krompir od trga proč, dokler ne dosežejo visoke cene. Ravnali so se po tem naročilu, če tudi je krompir že kazal znamenja gnilobe. Ko je prišla padati cena krompirja, so dobili nalog, da ga prodajo. Bilo je prepozno, kajti ob tem času je bil že ves krompir gnil.

Bulletin zdravstvenega departamenta je istega dne označeval ceno za krompir po \$3.75 do \$4.00 za sod, to je 160 funtov. Bulletin pravi, da ni vzroka, zakaj bi najboljši krompir ne bil v prodaji na drobno po 4 cente funt, slabjši pa po 2 centa, ker bi prodajalci krompirja na drobno še vseeno imeli lep dobiček.

ZENA JE V SPANJU OBSTRELLILA SEBE?

Denver, Colo. — Ob štirih zjutraj sta slišala Watta in njegova žena, ki sta stanovala nad mrs. Julia Fraser iz Arvade, da nekdo kliče na pomoč.

Hitela sta v spodnje prostore in našla Fraserjevo na tleh, iz ust ji je pa tekla kri. Pozvala sta zdravnik in na lice mesta je prišel tudi državni pravdnik, ki je takoj pričel s preiskavo.

Fraserjeva je izpovedala, da je imela huđe sanje. Obstrelila se je sama v spanju s samokresom, ki ga je imela pod blazino. Kasneje je zopet dejala: "Ne spominjam se, da sem slišala počiti strel. Ne verjamem, da sem se sama obstrelila. Ne morem razumeti dogodka. Ko sem se zbudila, sem občutila, da mi teče kri iz ust."

Krogla jo je na levi strani zadela v željasti, njena željast je zlomljena; krogla je občitala v tilniku.

VOJNI TAJNK BAKER OBSOJA VOJAŠKE IZGREDE.

Boston, Mass. — Newton D. Baker, vojni tajnik, obsoja vojaške, ki so se udeležili izgrediv v Bostonu in so pri pohodu socialistov in strokovno organiziranih delavcev raztrgali standarte in bandere. Vojni tajnik je svoje mnenje o takih izgrediv povedal v posebnem memorandumu, ki ga je poslal Harry Weinbergerju, advokatu "Obrambne lige", na njegovo pritožbo. Memorandum se glasi:

"Izvedel sem, da je v New Yorku par mož v uniformi samih od sebe kalilo javne shode in se vmešalo v zborovalno svobodo in svobodo govora. Seveda nimam za tako obnašanje pravice in opravičbe. Naj bodo njih patriotična čustva kakoršnakoli, ki so bila motiv za taka dejanja, vendar ostane fakt, da kršijo postavo, ali ker nosijo ameriško uniformo, postane tako zgrajanje nedopustno."

Kapitalisti zopet iščejo spor z delavci.

CESTNOŽELEZNIŠKA DRUŽBA IZZIVA STAVKO.

12 uniji zvestih uslužbencev odpusteni.

New York, N. Y. — Cestnoželjezniška družba, znana pod imenom Ne York Railways Co., je zopet izkopal bojno sekuro. Odpustila je dvanajst uslužbencev, ki so osumljeni, da so vstopili v organizacijo. Uslužbenecem ni bilo dovoljeno pričeti z delom, ampak so jih poslali k superintendentu Delaneyju, ki jim je povedal, da družba ne potrebuje več njih dela.

Pred nekaj dnevi je družba povišala uslužbenecem plačo, zdaj jih pa sili, da podpisajo izjavo, v kateri izjavljajo, da so zadovoljni.

Vsakoga uslužbenca, ki se brani podpisati izjavo ali ne hiti s podpisom, dajo pod nadzorstvo in ga ob prvi priliki odpuste. Tako ravnajo ob strani družbe pomeni, da hoče uslužbenec prisiliti, da zopet zaštrajkajo.

Kako mislijo cestnoželjezniški baroni ustvariti javno mnenje proti uslužbenecem, dokazuje izjava Oscar Strausa, v kateri se sklanja na vojno in izreka upanje, da bodo delavski voditelji pametno čuvali organizirane delavce, ne priporoča pa delodajalcem, da pametno in šlovesko ravnajo s delavci.

Na izjavo Strausa je odgovoril William B. Fitzgerald s temi besedami: "To je fina izjava. Čestitam Mr. Strausu in upam, da se drugi ljudje ravnajo po nji in dovolijo našim ljudem malo demokracije. To je vse, kar zahtevamo, namreč, pravico, da se veselimo svobode združnega dela."

Seveda je kapitalistično časopisje na strani cestnoželjezniškega trusta in podžiga javnost proti cestnoželjezniškim uslužbenecem. "New York Herald" je prinesel popačeno izjavo Fitzgeralda v uvodniku, v katerem napada odbornike strokovnih organizacij kot celota. Ravnatoko trosijo na jeti ljudje laž, da bodo uslužbenec in zelenih vozeh učili stavkokaže, če pride do stavke.

Vsa znamenja govore, da se trustovci pripravljajo za stavko in jo hočejo izsiliti z odpustanjem uslužbencev, ki so zvesti organizaciji.

KONJSKO MESO PRIHAJA NA MIZO TUDI NA ZAPADU.

Portland, Ore. — Mestni svet je sprejel odredbo, ki dovoljuje prodajati oslovsko, konjsko, mulsko in kozje meso.

Meso mora biti zaznamovano, da kupce lahko spozna, da ni govedina. Poleg mora biti tudi pregledano od mesnih nadzornikov. Takoj, ko je bila odredba sprejeta, so Indijanci prignali 20 divjih konj v mesto za mesnico. Če bo povpraševanje po konjskem mesu veliko, pričenejo kmalu še več konj na trg. Konjski mesar pravi, da bo meso za juho prodal po štiri cente funt, stegno pa po 12c.

DELAVCEV NE POTREBUJEJO.

Tulsa, Okla. — Nekateri delavske posredovalnice sa razširile glas, da v Oklahomi potrebujejo poljedelske delavce. Poročila iz zanesljivih virov dokazujejo, da v Oklahomi ne primanjkuje delavcev.

VEREME.

Danes lepo vreme in hladnejše v Illinoisu; severni vetrovi se spreminjajo v severozapadne. Solnični vzhod ob 4:23 a. m.; solnični zahod ob 7:37 p. m.

Vojaštvo strelja na premogarje v Avstriji.

MOGOTI SO JIM DALI SVINCA MESTO KRUKA.

Tako skrbi vladna banda za delavce v vojni.

Kodanj, Danska, 9. julija. — Iz Dunaja javljajo, da so izbruhnili veliki nemiri v premogarskem okolišu na Moravskem valed pomankanja hrane. Redarji niso mogli nadvladati izgrediv in poklicano je bilo vojaštvo, ki je streljalo v ljudsko množico in ubilo ter ranilo večje število oseb. Vlada je poslala posebno komisijo na lice mesta, da prouči razmere in svetuje o pripomočkih.

Haag, Nizozemska, 9. julija. — V Kedmaraju, velikem industrialnem mestu v zapadni Prusiji, so se večeraj ponovili izgrediv, ki razsajajo že nekaj dni. V mestu je razglašeno obsedno stanje. Izgrediv imajo svoj izvor v znižanju mesnega deleža med delavci. Policiji in vojski so napadli delavske množice in pouličnih bojih in ranili več oseb.

Amsterdam, 9. julija. — Kakor poročajo iz Berlina, sa tamošnji tатовi krušnih listkov zopet na delu. Policija je zasledila gnezdo teh tатов in zaplenila kar ob enem 18,000 tedenskih listkov za dobavo kruha. Znamenitost tatiških operacij te vrste se zrcali v tem, da ukradene krušne karte predstavljajo dvajset ton kruha. Berlinski listi so o tem dogodku poročali v — petih vrsticah. Ali jih je sram??

REPUBLIKANCI OBLEGAJO PEKING.

Tientsin, 9. julija. — Republikanske čete so obkolile Peking. Imperijalistična armada pod generalom Čangsunom je bila premagana pri Langfangu in mnogo cesarjevih čet je prestopilo k republikancem. Avijatiki so večeraj metali bombe na cesarsko palačo in glavni stan generala Čangsun. Usoda Hsantunga, mladega cesarja, je neznan. Večeraj so poročali, da se je odpovedal.

VOJNA PRINAŠA MILJONE RUDNIŠKIM BARONOM.

Seattle, Wash. — Lastniki rudnikov v pokrajini Coeur D'Alene, Britska Kolumbija, spravljajo lep dobiček od svinec in srebra. Cena svinec je poskočila na 12—12 1/2 centov za funt, srebro pa stane 77 centov unča.

Cena za svinec pojde seveda še kvišku, kar pomeni nove milijone profita za rudniške barone, mejtem ko delavci toliko dobe, da za sila vzdržujejo svoje delovne meče.

V rudniških krogih govore, da bodo Zdrževne države potrebovale okoli 90,000,000 funtov svinec. Produktivni stroški za funt so znašali navadno 3 1/2c. Iz tega je lahko spoznati, da se zdaj stekajo milijoni v blagajne rudniških baronov.

ŽELEZNIŠKE DRUŽBE NASTAVLJAJO ZENSKE V DELAVNICAH.

Philadelphia, Pa. — V mnogih delavnicah Erie in Philadelphia & Reading železnice so sedaj nastavili delavke, ki izvršujejo delo, ki so ga prej izključno izvrševali delavci.

USPEH PLESKARJEV.

Port Arthur, Texas. — Organizirani pleskarji in sobni slikarji so sklenili novo pogodbo z delodajalci, pokateri se jim dnevna mezda poviša od \$4.50 na \$5.00. Ta mezda je določena za osemurni delavnik.

Rusi so dosegli uspeh zapadno od Stanislava.

UJELI SO 7,000 MOŽ IN 131 ČASTNIKOV.

Zaseženih je 48 topov; dvanajst velikega kalibra.

San Francisco, Cal., 9. julija. — Dvoje mornariških skladišč na Mare Island je šlo v zrak. Osem mož je mrtvih in mornariški častniki priznajo, da je več oseb ranjenih. Eksplozija je poškodovala dvajset do petnajst poslopij.

Razstreba se je dogodila ob 7:44 a. m., ki jo je bilo čutiti 40 milj v razdalji.

Petrograd, 9. julija. — Rusi so zapadno od Stanislava v Galiciji ujeli nad sedem tisoč mož. Zasegli so 48 topov, med njimi dvanajst topov težkega kalibra, in več strojnih pušk. Poročilo se glasi:

V smeri proti Dolini, 35 milj zapadno od Stanislava, je armada generala Kornilova naskočila okoli opoldne po topniškem pripravljaju močno utrjene sovražne pozicije zapadno od Stanislava in lomirski fronti.

Naše čete so vdrie v najbolj važne pozicije armade in osvobodile v bitki malo mesto Jesupot in vasi Olesov, Pavelde, Ribno in Starilic. Naša konjenica je takoj vdrila za bežimim sovražnikom. V teku dneva smo zajeli 7,000 mož, 131 oficirjev, 48 topov, med njimi 12 topov težkega kalibra, in več strojnih pušk.

Berlin, 9. julija. — Uradno poročilo pravi, da so nemške rezerve večeraj ustavile napadajoče Russe v vzhodni Galiciji še potem, ko je sovražnik potisnil nazaj bratitelje v smeri proti pogosdenim višinam Osarnilasa.

Berlin, 9. julija. — Nemške čete so zasedle tri in pol kilometra dolge strelne jarko na aisniški fronti. Ujele so 800 mož.

Petrograd, 9. julija. — Vojni stan poroča, da so ruske čete ustaknile ob meji Perizje in Mezopotamije. Valed Turškega pritiska so ruske čete ostavile vasi Panjvin, Khanikin in Kasr-i-Sirin.

London, 9. julija. — Nemška potapljača je potopila ameriški parnik "Massapequa". Moštvo se je rešilo.

Stockholm, 9. julija. — Časnik "Dagens Nyheter" pravi, da je bil polkovnik Hjalmar Smith, član švedskega generalnega štaba umorjen v soboto. Okoliščine govore, da se je hotel morilec polastiti vojnih načrtov, ki jih je hranil polkovnik Smith.

Petrograd, 9. julija. — Ruski topovi drobe avstro-nemške utrdbi Hališa, ki je ključ pozicij ob Dnjestru in kakih 60 milj južno-istočno od Lvova. Petnajst milij južno od Hališa, v okolišu Stanislava so čete generala Brusilova izvršile večeraj mogočen napad in izvojavale velik uspeh, ki ga priznavata tudi nemški generalni štab v Berlinu.

Današnje vesti s fronte govore, da "Nemei in Avstriji bombardirajo nove ruske pozicije pri Stanislavu s očividnim namenom, da reokupirajo izgubljene pozicije. V sekiiji Pinska, kjer so bili v soboto ljuti boji so se večeraj vršili artilerijski dvboji.

Splošno navdušenje po vsi Rusiji valed ofenzive narašča z vsakim dnevom. Pomorščaki baltičke flote zahtevajo, da jih pošljejo na fronte v boj. Nemški protinapadi so bili odbiti povsod izvenzem v krajih, ki jih navaja vojdelavnik.

Dalje na 3. str. 1. kol.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Izhaja dnevno razen nedelj in praznikov.

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cene oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina: Zedinjene države (izven Chicago) in Kanada \$3 na leto, \$1.50 za pol leta in 75c za tri mesece; Chicago in inozemstvo \$4.50 na leto, \$2.25 za pol leta, \$1.13 za tri mesece.

Naslov za vse, kar ima stik s listom:

"PROSVETA"

2857 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovenic National Benefit Society.

Issued daily except Sundays and Holidays.

Owned by Slovenic National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$3 per year; Chicago and foreign countries, \$4.50 per year.

Address:

"PROSVETA"

2857 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

Telefon Lawndale 4635.

Datum v oklepaju n. pr. (Junija 30-17) poleg vsakega imena in naslova pomeni, da vam je s tem dnevom potekla naročnina. Ponovite jo pravočasno, da se vam ne ustavi list.

ODERUHI IN ŠPEKULANTJE Z ŽIVILI MORAJO PROČ!

Ze večkrat smo omenili, da bodo oderuhi in špekulantje napeli vse moči, da preprečijo, zavlečejo ali pohabijo Leverjevo živilsko predlogo. Rekli smo, da se poslužijo vsakega sredstva, da kujejo iz sedanjih razmer milijone. Naše besede se spolnujejo do pike.

Seveda se oderuhi in špekulantje z živili ne bojujejo z odprtim vezirjem. Če bi storili kaj takega, bi bili hitro poraženi.

Tako vidimo n. pr. da se oderuhi skrivajo za hrbet "vbogega farmerja", kakor da bi jim bil pri srcu farmer, ki lastuje 160 akrov ali še manj sveta, ki ga obdeluje s svojimi rokami, ali pa farmerski najemnik, kateremu več kot polovico vzame zemljiščni lastnik.

Oderuhi in špekulantje n. pr. jokajo, če bo vlada imela moč, da določi minimalne in maksimalne cene, bo trpel farmer, ki bo oropan pravičnega deleža od sadov njegovega trdega dela. Minimalne in maksimalne cene bodo oplašile farmerje, da ne bodo hoteli obdelavati polja. Znižana bo produkcija poljskega pridelka in lakota pride zanesljivo.

Kolikor besed, toliko bedastoč. Vzemimo za primer, da je res sedanja vlada nasprotnica farmerjev. Ali mislite, da bo vlada izžemala farmerje, ko je ves svet odvisen od farmerskega pridelka? Ni je menda vlade na svetu, ki bi storila kaj takega. Še nemški kaiser ni tako neumen, ki pozna le sebe in boga na svetu. Tudi on ni tako bedast, da bi nemškim kmetom pobral vse, ker ve, da so uspehi armade odvisni od delavčin pridelka nemških poljedelcev.

Ce pridejo produkcija, razdelitev in transportacija živil pod vladno kontrolo, bo stvar za farmerja ravno narobe. Farmer se bo strgal z verige oderuhov in špekulantov z živili, ki ga imajo ravno tako trdo priklenjenega, kot imajo dimnikarski baroni ukovane delavce v spone kapitalističnega produkcijskega sistema. Farmer je danes oropan za sadove njegovega dela in oplenjujejo ga oderuhi in špekulantje z živili.

F. M. Gault, predsednik državnega poljedelskega odseka v Oklahomi, je v pismu na kongresnika Hastingsa, razkril, kako oderuhi in špekulantje z živili izžemajo farmerja in ga oropajo za plod njegovega dela, konzumenta pa okrajujejo za denar. On pravi:

"Povprečno je farmer v Oklahomi dobil za bušelj pšenice \$1.22, ki je bila pridelana v Oklahomi. Po današnji ceni za moko, \$16 sod, plača mlinarju \$3.80 za produkt, ki prihaja iz enega bušlja njegove pšenice, ali \$2.58 več, kot je prejel za svoj produkt. 24 centov so aktualni troški za mlenje enega bušlja pšenice, torej še ostane \$2.34 čistega dobička, ki ga absorbirajo pri bušlju pšenice, ko gre pšenice iz farmerjeve kašče do konzumenta."

To pismo dokazuje jasno, da oderuhi in špekulantje z živili odirajo na nečuvan način farmerja in delavca. To so ljudje, ki ne sejejo, žanjejo, meljejo, vendar spravijo pa največji profit. So pravi trojci v človeški družbi, ki jokajo v imenu "vbogega farmerja", da prikrijejo svoje lumparije in oderuške manipulacije.

Prohibicionisti dodatki k živilski predlogi niso nič drugega kot mahinacije, s katerimi hočejo zavleči živilsko predlogo, da imajo špekulantje čas, da pokupijo še tisti poljski pridelek, ki ga še niso kupili. Če bi se šlo za uvedbo prohibicije v Združenih državah, bi gospodje prohibicionisti lahko predložili svoje želje v posebni zakonski predlogi, ko bi bila živilska predloga že sprejeta. Do sedaj ni noben predlog k živilski predlogi tako zavlekel predlogo kot prohibicionisti privesek, ki za ohranitev živil ravnatoliko pomeni, kakor če pada kaplja vode v morje.

V teku debate v kongresni zbornici je kongresnik Lever s številkami dokazal, kako se je 79 najpotrebnejših živil podražilo v teku enega leta. Cena je šla navzgor za 51 odstotkov. Čital je tudi pismo neke gospodinje iz Philadelphije, ki pravi, da se cenenege mesa ne dobi in da stanejo mesni obrezki 22 centov funt.

Pri tem je vzkliknil: "Gospoda, ali veste, kaj so mesni obrezki? To je kost, na kateri ni toliko mesa, da bi se navadna mačka najedla do sitega, in iz katere siromašni ljudje v tej deželi kuhajo juho. Prodajali so te kosti po 1 $\frac{1}{2}$ do 2c funt. V Philadelphiji pa prinesejo te kosti 22c pri funtu."

Na Angleškem stane hlebec kruha, ki tehta 32 unč 11c. Pet in trideset unč težak hlebec na Francoskem stane 8 do 9 centov. Po tej ceni je kruh tudi v Italiji. V pogazeni Belgiji stane 35 unč težak hlebec 55 centimov ali 11 centov v ameriškem denarju. V Washingtonu, glavnem mestu ameriške republike, stane 14 unč težak hlebec 10 centov.

In vspricho teh dejstev se drznejšo oderuhi in špekulantje z živili jokati, da bodo trpeli farmerji, če pridejo produkcija, transportacija in razdelitev živil pod vladno nadzorstvo.

Med najnesramnejše kapitaliste in pijavke spadajo oderuhi in špekulantje z živili. Ljudstvo ne sme odnehati s svojimi zahtevami, dokler te pijavke vseh pijavk ne bodo pritisnjene ob steno tako trdo, da ne bodo mogle več piti krvi farmerjem in konzumentom.

DOPISI.

Akron, O. — Ker le malokateri poročajo iz te nasebine, sem primoran jaz nekoliko opisati tukajšnje razmere.

Kar se tiče dela, se ne moremo pritožiti, ker se dela s polno paro po noči in po dnevu in sicer osem ur. Toda kaj to pomaga, ker se tisti dolarčki, katere dobimo za težko delo, niti ne segrejejo v naših žepih. Zato že skrbne nekateri, da nimamo preveč sitnosti z denarjem.

V društvenih stvarih smo dobro preskrbljeni. Imamo več društev, ki spadajo k raznim jednotam in zvezam. Tako imamo tudi društvo spadajoče k naši slavni N. P. J. V društvenih ozirih nimamo nebehe konkurence.

3. julija se je tukaj pripetila velika nesreča. Voz električne polnične železnice je zdrčal raz tir in se zaletel na stranski hodnik med ljudmi. Vredel tega so bile tri ženske mrtve in 5 drugih oseb ranjenih, med temi dva možka. — Kar se tiče avtomobilnih nesreč zavzema naše mesto menda prvo mesto v Združenih državah. Ni dneva, da ne bi čuli o kakšni avtomobilski nesreči.

Vineene Zure.

Waukegan, Ill. — Kar se tiče delavskih razmer v tukajšnji nasebini, se ne morem posebno pritožiti. Delo se lahko dobi in nam tudi večkrat plače povišajo. Toda kaj pomaga, ako nam za deset odstotkov povišajo plačo, ko moramo za dvajset odstotkov dražje plačati živiljske potrebščine. Tako smo vedno na slabšem.

V društvenih ozirih smo tudi dobro preskrbljeni. Imamo več društev, spadajočih k raznim jednotam in zvezam. Da se ne manjka zabave in razvedrila, radi tega skrbje posamezna društva in nam prirejuje razne veselice in prireditve. Na takih prireditvah se vedno lahko potolažijo razne telesne in želodčne težave.

Društvo "katoliških bošnarjev" je na Francinevi farmi priredilo 4. jul. svoje društ. veselico ob priliki desetletnega obstanka. Te prireditve se je udeležilo več društev. Ko so prišla društva na veselilni prostor, jih je najprvo pozdravil brat S. Jelovešek z dobrim nagovorom. Nato je pevsko in dramatično društvo "Ljubljaničica" zapelo pod vodstvom A. L. Železnika krasno pesem "Dneva nam pripelje zar". Nato nam je pojasnil zgodovino tega društva brat Frank Petkoveček. V kratkem govoru nam je očrtal zgodovino. Po tem govoru je pevsko in dramatično društvo zopet zapelo pesem "Ljubzen in pomlad". Nato se je razvila prista zabava in ples. Pri otvoritvi plesa so imeli nekateri gotove sitnosti, kar se je po končalo z zadovoljnostjo. Zabava je trajala pozno v noč in vračali smo se veseli domov. Opazovalec.

Hermine, No. 1. Pa. — Kakor je že bilo objavljeno v časopisih smo imeli v tukajšnji nasebini velik paven ljudski shod 4. julija, katerega je sklical tukajšnji socialistični klub šte. 69. Marsikateri si gotovo misli, čemu sklicuje ena sama premožarska nasebina take shode, ker se je vršil v Pittsburghu, Pa. velik javen shod vseh Slovanov in na katerega so bila povabljena vsa slovaška podporni in politična društva vse

Pennsylvanije. Odgovor na to je pa lahak. Meni se ne zdi umestno se zbirati in pozdravljati nekatere osebe.

Nekateri tukajšnji naši "politični voditelji" zaupajo v Jugoslovanski odbor v Londonu, da bo on rešil Slovence izpod habzburškega jarma. Kajti nekateri še danes vidijo rešitev Jugoslovanske dežele združiti v srbski monarhiji. Torej izmenjava monarhije in nič drugega. Prej smo bili pod habzburško monarhijo in tam vlada sedaj po "milosti božji" Karl in v Veliki Srbiji bo pa vladal "po milosti božji" Peter Karagjorgjevič. Ali bi bila v resnici kaka izprememba? Jaz je ne vidim. Ako bi bilo to tako potrebno, da mora biti kaka monarhija, zakaj so Rusi odstavili monarhistično vlado in napravili republiko. Ruska republika s svojim vojaškim in delavskim svetom na čelu je povedala dovolj jasno vsemu svetu svoje cilje in kakšen mir mora biti po vojni, kaj naj se da vsakemu narodu in to brez škode drugega naroda in da vsak sam odločuje, kakšno vlado mora in hoče imeti.

Radi tega je potreba, da se država shode in da se vse to razloži delavcem, kaj mi hočemo. — Ker smo v vojnem času, ne smemo kričati in pozdravljati vojno, ker bo mogoče naš poznejši vladar drugi, ker smo se starega naveličali. Ampak mi moramo resno na to delovati, da tudi to dosežemo, kar so najbolj demokratične države izjavile v svojih poslanicah.

Naš shod je bil nepričakovano dobro obiskan. Delavci iz tukajšnje in bližnjih nasebin so se polnoštevilno udeležili tega shoda in uverjen sem, da ni nobenemu žal, se ga je udeležil. Imeli smo priliko slišati govornika, kateri nam je v jasnih in tako razumljivih besedah razložil današnji položaj, da ga je moral vsakdo razumeti. Pojasnil nam je, kakšen je bil položaj pred vojno in da so nastale take razmere, da ni bilo drugega izhoda kot vojna. Pojasnil nam je tudi, da ker nismo imeli dovolj moči, da bi ubravnili vojno, moramo gledati, da kar največ mogoče pridobimo za delavski razred.

In ravno to me najbolj veseli, da naš delavski dnevnik "Prosveta" zastopa tudi to stališče. Ni se treba bati kritike in nekaterih sovražnikov, kajti zgodovina sama jih bo očila, da so se motili. Kajti situacija se sedaj jako hitro izpreminja in mogoče pride jako nepričakovano, da se bodo izjavili, da so bili v zmoti in takrat bomo zopet vsi skupaj delovali za boljše bodočnost človeštva.

Na zadnji redni mesečni seji je bilo prečitano vabilo za delavski shod v Canonsburgu, kjer bo govoril sodrug Etbin Kristan o predmetu in sicer: Ali smo Jugoslovani dozoreli narod za republiko ali ne? Na tej seji je bilo sklenjeno, da se priredi plesna zabava v soboto večer 28. julija, katere čisti dobiček bo namenjen za pokritje stroškov onih, kateri se hočejo udeležiti tega shoda.

Radi tega se najljubneje vabi vse rojake iz te nasebine in iz bližnje okolice, da se udeležijo polnoštevilno te plesne zabave. Pozivljam vse tukajšnje rojake, da pristopajo v naš socialistični klub in s tem pomagata v boju zoper kapitalistični sistem.

John Tršelj.

POLITIČNA REVOLTA V NEMČIJI.

London, 9. julija. — Iz Berlina poročajo čez Rotterdam, da je cesar Viljem povabil svoje ministre in poslanike neutralnih držav na tajno konferenco, ki se vrši v soboto.

Haag, 9. julija. — Danes je otvorjena v nemškem rajstagu generalna debata in Nemčija zve iz oči v oči največji politični krizi odkar traja vojna. Vsi nemirni politični elementi, ki so se pojavljali od časa do časa, so se zllili v en sam, velikanski problem, ki grozi s političnim, če ne še večjim preobratom prve vrste.

Današnje brzojavke iz Berlina prinašajo zanimive vesti, ki so v konfliktu s mnogimi prejšnjimi poročili o političnem položaju v Nemčiji. Razlogi, ki morda povzročijo vladno krizo, so v glavnem sledeči:

Splošna agitacija za domače politične reforme in predvsem volilno reformo.

Naraščajoča napetost med junckerji in socialisti vseh mirovnihih pogojev centralnih držav.

Naraščajoča nezadovoljnost med ljudstvom vseh fiaska sub-marinske kampanje, ki še ni končala vojne, niti ne izgleda, da jo bi.

To so tri glavni razlogi. V Berlinu se pojavlja splošno mnenje, da sedanji kabinet s Bethmann-Hollwegom na čelu ne bo prebolel viharja, ki vstaja okrog njega in moral se bo unakniti. Tukaj še špekulirajo, da Hollwegov naslednik bo najbrže dr. Karl Helfferich, sedanji podkancler in za generalni anekst. Včeraj sta nenadoma prišla maršal Hindenburg in general Ludendorff iz fronte v Berlin in takoj aranžirala sestanek s kaiserjem.

Veliko senzacija je obudil dr. Mathias Erzberger, vodja klerikalcev (katoliški centum), ki je pri sobotni seji glavnega državnoborskega odseka izjavil v imenu svoje stranke, da bo podpiral takojšnje politične reforme ne samo v Prusiji, temveč v vsem cesarstvu; dalje se je izrekel za mir brez aneksij in odškodnin z vsako državo, ki hoče skleniti mir z Nemčijo pod temi pogoji. Obenem je Erzberger ostro kritiziral splošno militaristično in navalno situacijo. Zahteval je, da mora priti vlada s čistim računom glede na položaj v Franciji in pojasniti, zakaj je prišlo do ruske ofenzive in da li so submarinke res tako uspešne, kot se oficijelno govori, da so.

Seja glavnega odseka se je vršila pozno v noč in danes se zopet nadaljuje. Seja je naravno tajna, toda pričakujejo, da vlada objavi vladan resumé. Sinoči je imel kaiser dolgo konferenco s Hindenburgom, vojnim ministrom Steinem in ministrom mornarice Kapellejem.

"Berliner Tageblatt" piše, da so socialisti in narodni liberali prepričani, da je prišel čas, ko mora vlada izjaviti brez ovinkov, da li je za pangermanski mir ali za mir brez aneksij. Dalje javlja ta list, da je po mnenju mnogih političnih voditeljev potrebno narodno koalicijsko ministristvo. "Deutsche Tageszeitung", glasilo junckerjev in pangermanov, pa pravi: "Vprašanje na dnevnem redu je, da li bomo nadaljevali politiko zmage na bojišču, ali bomo odložili zmagovito orožje in uničili cesarstvo."

Ameriške vesti.

TRINAJST SOCIALISTOV POD TRKO OBTOŽBO.

Philadelphia, Pa. — Tukaj je bilo aretiranih 13 socialistov. Obtoženi so izdaje. Devet jih je pod \$10,000 poročta in štirje pod \$5,000.

Bili so aretirani, ker so razdaljali letak: "Živela dolgo ustava Združenih držav."

Vsi aretirani so mladi ljudje. Neki fant je celo star šele 17let. Sedem jih je fantov in šest je deklet.

ZAMOREC JE ODDAL TRI STRELE NA SVOJO ZENO.

Indianapolis, Ind. — Zamorec Ed. Brooks je oddal tri strele na svojo ženo, od katere je bil ločen. Po storjenem zločinu je pobegnil. Ena krogla je zadela ženo v levo ramo, druga v levo lice in tretja v ledje. Ženo so prepeljali v mestno bolnišnico.

POŠTENO GA JE "PIHNI".

Krečmarju: "Kako je to, da ni li ne pridete v cerkev?" Krečmar: "Zato, ker tudi vi niste prišli v cerkev." Pošteno ga je "pihnil".

DOBER ODGOVOR. ONA: ...

pa mi je vaša ljubezna pisma ba "klohasa!" On: "Toliko bolj se šušim, jo ne vgriznete."

OBRAVNAVA PROTI HREBIVOM CEN KONČANA.

Lexington, Ky. — Obrava proti 48 hrebivcem iz okraja M. goffin, ki so osleparili razne trgovke za več kot \$100,000 je končala. Devet hrebivcev je bilo sojenih na \$11,000 denarne globe, sedem jih je dobilo od enega tri leta ječe, mnogi drugi so obsojeni na \$50 denarne globe na 20 do 60 dni ječe.

Obtožnica jim je očitala, da zlorabili pošto v sleparske svrhe.

USPEH PO KRATKI STAVKI.

Florence, Colo. — Kotlarski delavci v čistilnicah za petrolej so po kratki stavki zmagali. Bili so za devet centov povzra medzo na uro.

USPEH PRISTANIŠNIH DELAVCEV.

Buffalo, N. Y. — Pristaniški delavci v Buffalu in Detroitu dosegli povišanje mezde in pričneje organizacije.

PODRAŽILCI KRUKA OBTOŽENI.

Washington, D. C. — Zvezni veleporota je obtožila M. K. te dveh vodilnih pekoviških trgov in enega grocerista. Obtožnica očita, da so zarotniškim načrtom povišali ceno hlebcev na 4c centov. Agentom pekoviških družb obtožnica še posebej očita, da sklenili, da ne prodajo kruha groceristom, ki so pri volji prodajati hlebce kruha po devet centov.

ORGANIZACIJA JE ZMAGALA V STAVKI.

Wilkes-Barre, Pa. — Stavka čilavci v tovarni Hazard Manufacturing kompanije so se zmagoviti na delo. Družba je poznala, da ne odpušči mrs. K. Price. Njena zadeva pride pa odbor, ki bo sestavljen iz organiziranih delavcev in zastopnik kompanije.

George Nape, Morton Samuel in senator McNichol, ki so trdili razsodišče, so podpisali pogodbo.

LADJA DVIGNJENA PO 52 TIH.

Detroit, Mich. — Parnik "Wanble" se je pogreznil dno avgusta 1865 v zalivu Thunders jezera Huron. Voda je tam globoka 180 čevljev. Na parniku je ton bakra, ki je po sedanji vrednosti \$200,000. Zlaj so dvignili na površje.

CENA MOKI JE PADLA.

Chicago, Ill. — Cena moki padla za en dolar pri sodu. Moke stane \$12 in je za \$5.00 nejši kot v maju, ko je moka segla najvišjo ceno.

Za zabavo in kratek čas.

Modrost življenja. Možes (ki odhaja v široki svet): "Kaj ti ljudje kaj dajo, vzemi in hočejo vzeti — pa krič ..."

Še slabše. Stara gledalica je ka kritiku: "Vi si niti predelati ne morete, kako grozno-ako pevka čuti, da zgublja glas." Kritik: "Vem, da je to zelo lostno, ampak še bolj grozno-ako pevka tega ne čuti!"

Knečko dekle je nastopila ob bo pri bogati mestni družini. Ko gospa razlaga telefon ter polnjuje, da se lahko pogovorijo, pa, ali se tudi v loveko vojna more telefonirati?"

Zadnja instanca. Tasa's večeri: "Ljuba Ljuba, ti moraš svojim možem vselej lepo razgovarati in postopati, in če to nisi ne moga, potem pa — je morda pašči."

Pošteno ga je "pihnil". Krečmarju: "Kako je to, da ni li ne pridete v cerkev?" Krečmar: "Zato, ker tudi vi niste prišli v cerkev." Pošteno ga je "pihnil".

Dober odgovor. Ona: ... pa mi je vaša ljubezna pisma ba "klohasa!" On: "Toliko bolj se šušim, jo ne vgriznete."

Boj na evropskem bojišču.

(Nadaljevanje s prve strani)

urad: povsod drugod so Rusi izbrali okupirane pozicije. O... se širi severno in južno... v istočni Galiciji, uprav... kjer so ruske čete... letom prenehale s svo... prodoranjem.

Vojni urad je razglasil sinoči: v smeri proti... Borska, v smeri proti... so Nemei izpustili proti... veliko količino plina v zna... da se pripravljajo za na... Naši topovi so pa ustavili na... se preden so prišli do, na... V smeri od Zlo... fronto pri Dodovu so... več protinapadov. Na... Konijuev je sovr... na našo... ki smo jih osvojili 6. t... napad je bil docela od... Brzezanya divlja ljuta... Naše čete so razpršile... patrulj.

Berlin via London, 9. julija. — Rusi so zopet... pri Stanislavu in dosegli... (Dnevno poročilo). Med... Zlato Lipo niso mogli... včeraj ponoviti napadov... velikih izgub prešnjega... Zborovu se je raz... topniškimi o... Pri Stanislavu je bilo več... bojevanje. Avstro-ogr... v boju z več ru... divizijami, ki so v svojem... do naših pozicij. V... pri Hut, Solot... bili ustavljeni.

Nova bitka na Balkanu. — Blizo Bitov... macedonski fronti je včeraj... silovita topniška bit... danes iz Solu... avijatikali so bombar... vojaške zgradbe... Angisti štiri najst mil... od Seresa.

Nemški kronar je včeraj zopet poskusil... s protiofenzivo na o... najst milij dolgi fronti sever... od reke Aisne. Izbrane nem... na francoske... med Lafauxom in Fred... štirikrat ponovile na... morale oditi... izgubami; Franco... vse pozicije. V pr... navalo so Nemei prodri v pr... zakopov na dveh mil... fronte, toda francoske čete... bliskovito nazaj in... sovražnika ne samo v nje... pozicije, temveč so tudi o... nekaj nemških zakopov... Pantheona.

General Petaina se pa ni... včeraj samo na tem... izvršile imenit... tudi pri Verdunu. Na le... zapadno od hri... "La Mort Homme", kjer so bi... zadnje čase tako aktivni, ... iz svojih zakop... tri močno u... zagode.

London, 9. julija. — Vojni urad... uspešnem upadu britišk... nemški zakop pri Hargieour... Nemei je bilo ujetih. ... avijatikali so pokazali veli... na zapadni fronti... se v veli... in bilo je mnogo... spopadov. Angleškimi le... se je posrečilo zbiti šest... eroplanov na tla, drugih... na pogostih zračnih napadov na London, zahtevajo, da v... korake za o... "Sunday Times" piše, da leto 1917 zahteva ero... kakor je leto 1915 vpilo po granatah. List "Daily News" se zgraža nad slabo obrambo Lon-

Berlin čez London, 9. julija. — Generalni štab javlja, da so nemške čete ujele 700 Francozov v svojem napadu na pogorje Chemin-des-Dames. Na angleški fronti so bili včeraj artilerijski boji in lokalni spopadi. Francozi so organizirali napad zapadno od Cerny, toda nemški topniški ogenj jih je zavrnil. Ravnotako je bil odbit ponovni napad v okolišju gore Carnillet v Šampaniji. Na levem bregu Mase so Francozi napadli z veliko silo, toda niso imeli uspeha. Bojevanje se tamkaj še nadaljuje v nekaterih zakopnih sekcijah.

Zračni napad na Idrijo. — Avstrijski napad v gornji dolini Teflina je bil odbit. Drugod so bili topniški boji, zlasti pa v okolici Vodice. — Velika skupina italijanskih letalcev je včeraj obiskala Idrijo na Kranjskem in vrгла dva tona in pol bomb na tamošnje vojaške zgradbe in rudnike živega srebra. Zgradbe in nekaj rudnikov je bilo uničenih. Vsi letalci so se vrnili nepoškodovani. Izstrelili smo dva sovražna eroplana, ki sta padla v naše linije.

Razno iz inozemstva.

Grški parlament. — Atene, 9. julija. — Kabinet je sklepal, da se skliče parlament 25. julija. Kralj Aleksander je preklical dekret svojega očeta, ki je razpustil parlament v juniju 1915. Venizelos bo predložil zbornici popolno poročilo o resničnem položaju na Grškem in navedel razloge, zakaj je vodil vstajo proti Konstantinu. Kralj Aleksander bo ponovno prisegel pred poslanci.

Kajzer oborožuje dečke. — Amsterdam. — Nemčija, vsaka kor vzemirjena vsled velikih vojaških priprav v Zedinjenih državah, napenja zadnje sile v povečanju svoje armade. Iz Steckholma poročajo, da je bilo zadnje mesece poklicanih milijon dečkov s sedemnajstim letom in mož nad petdesetim letom pod orožje; vrhovna namerava Nemčija mobilizirati še dva milijona mož zadnje rezervne sile. Generalni štab jemlje delavce iz tovarn in rudnikov, katere nadomestuje z ženskami.

Položaj na Španskem. — Madrid. — Španska vlada se trudi na vse načine, da bi potolažila razburkane mase. Včeraj se je vršila kabinetna seja, po kateri je vlada izdala poročilo, da bo upoštevala gospodarske zahteve, odklanja pa resolucijo parlamentarev v Barceloni, ki zahtevajo takojšnjo otvoritev parlamenta. Ministrski predsednik Dato imenuje dotične poslance "izdajalce" in apeluje na nje, da naj ne razburjajo ljudstva.

Srbaki zarotniki usmrčeni. — Pariz, 9. julija. — Iz Soluna javljajo, da je srbsko vojno sodišče obsodilo na smrt sedem zarotnikov, ki so hoteli umoriti prestolonaslednika Aleksandra v Ostrovmu meseca avgusta 1916. Pri sodni razpravi se je pokazalo, da so obsojenci člani srbske revolucionarne organizacije, ki se imenuje "Zveza smrti". Organizacija ima revolucijo za svoj cilj. Vsi obsojenci so častniki v srbski armadi. Štirje so že ustreljeni.

Angleži zahtevajo več eroplanov. — London. — Londončani, razjarjeni vsled pogostih zračnih napadov na London, zahtevajo, da v... korake za o... "Sunday Times" piše, da leto 1917 zahteva ero... kakor je leto 1915 vpilo po granatah. List "Daily News" se zgraža nad slabo obrambo Lon-

dona proti nemškim avijatikom. Pravi, da so Nemei leteli nad mestom kakor v paradi in ubijali brez skrbi. Zahteva, da mora vlada imeti toliko eroplanov na razpologo, da bo lahko ne le odbila vsak napad, temveč tudi vrnila vsak poskus napada z bombnim obiskom nemških mest.

Berlin čez London. — Uradno javljajo, da so nemški letalci bombardirali pristanišča in razna skladišča v Londonu zadnje soboto. Admiraliteta pravi, da je izgubljen samo en nemški eroplan in da so Angleži tudi izgubili eno letalo upray nad Londonom. Dalje priznava admiraliteta, da so zavezniški letalci v petek metali bombe na razna mesta na Westfalskem, toda škode niso (!) naredili.

Amsterdam. — "Handelsblad" ima poročilo, da so francoske bombe z eroplanov usmrtille pet oseb v Esenu, kraljestvu Kruppovih kanonov. Več poslopj je bilo uničenih. Bombe so padle tudi na Kruppove tovarne, toda poročila o škodi si nasprotujejo.

Rusija oprostí ujele Poljake. — Petrograd. — Provizorična vlada je odredila, da se oprostijo Poljaki, ki so bili ujeti v nemških četah na bojišču.

Rusija je napredovala za sto let v... sto dneh.

Petrograd. — Knez Lvov, ministrski predsednik, je izjavil v nedeljo pred častnikarskimi poročevalci, da je Rusija v sto dneh po revoluciji napredovala za sto let. Navedel je sledeče glavne izpremembe, ki jih je prinesla revolucija: osebna, tiskovna, govorniška, zborovalna in verska svoboda, ki je v mnogih ozirih večja kot kje drugje v Evropi ali Ameriki; lokalna samovlada in enakost državljanstva; splošna in enaka volilna pravica obeh spolov; reforma civilnih in vojnih sodišč, kjer smejo zdaj služiti tudi žene kot sodnice in odvetnice; reforma šolstva, zlasti nazadnjaških župnijskih šol; demokratičen dohodninski davek; velike reforme v ruski cerkvi, predvsem pa, da smejo verniki sami voliti škofe in dejstvo, da je med verniki močna propaganda za ločitev cerkve od države; enakopravnost židov; razne delavske reforme.

Z ozirom na sedanjo ofenzivo je rekel Lvov, da je naravnost čudežna. To ni gradualna rekonstrukcija armade, temveč popoln preporod, ki je prišel v trenutku, kas. dokazuje, da so čete prečinjene s pravim revolucionarnim duhom in zavestjo, da je treba rešiti Rusijo in vplivati na ves svet v smeri, ki jo ima pred očmi vsak napreden človek. Dobra stran ruske armade je, da ima dobro zalogo municije, veliko večjo kot la ni; slaba stran pa je, ker ji manjka železnice. To je dedščina starega režima, ki se ne more popraviti v treh mesecih.

Francoški socialisti za ligo narodov.

Pariz. — Pierre Renaudel, voditelj socialistov, je zahteval v soboto v zbornici, da naj ministrski predsednik takoj deluje s predsednikom Wilsonom za ustanovitev organizacije držav. Ribot je odgovoril: "Čast mi bo stopiti v dogovor z Wilsonom v to svrhu." Nato je rekel Renaudel: "Upam, da bodo imele Vaše besede učinek, ki ga zaslužijo."

Nizozemci bodo oborožili trgovske ladje?

Amsterdam. — "Handelsblad" javlja, da je za nizozemsko trgovsko plovbo nastopila najbolj kritična doba. Vsa Holandska je zaprta od morskane strani z bejnimi zonami in blokadami obeh vojskujočih se skupin. Omenjeni list

pravi dalje, da edina od pomoč je, če Nizozemska oboroži svoje trgovske ladje in sama varuje svoje prekomorsko trgovino.

Francoški generali pred vojnim sodiščem.

Pariz. — V tajnem zasedanju francoske zbornice, ki je trajalo ves zadnji teden, so razpravljali o zadnji ofenzivi, ki je pričela 16. aprila. Bila je ploha kritike. Ribot je zaključil debato v imenu vlade, rekoč, da ofenziva je bila zelo draga, toda brez uspeha tudi ni bila. Izjavil je tudi, da bo vlada postavila pred vojno sodišče vse generale, ki so odgovorni, da se ni ofenziva obnesla, kakor je bil izdelan načrt. Vrhovni poveljnik, general Nivelle, je odstavljen.

Po končani debati je zbornica izrekla vladi zaupnico s 375 glasovi proti 23.

Zmes.

Žalostne posledice pomanjkanja. "Wiener Arbeiter Zeitung" piše: Neki dunajski odvetnik se je z naduljeno železnico peljal od sodniške obravnave domov. Med tem je pa zapazil, da je torbo za rokopise pozabil na sodnišč. Ker je imel zelo važne listine v torbi, se je moral takoj peljati nazaj z vlakom. Ko je prišel na sodnišč, kjer je pozabil svojo torbo, je našel se vse v redu. Nobene listine mu ni manjkalo in tudi dva majhna zavitka tobaka ne. V torbi je pa imel tudi komaj eno osminčko hleba kruha, katerega si je prihranil za večerjo. Tega mu je pa nekdo ukradel.

Neki delavec piše uredništvu ravno tega lista: V četrtek popoldne sem opazoval ljudi pred neko papirno trgovino na Massenhauergasse št. 13. Opazil sem neko jako imenitno oblečeno gospo, katere je ponujala nekaj ostankov jedi svojemu psu. Toda pes je samo povohal in se obrnil proč. Med tem pa pride neki vojak, in ko to opazi, gre proti gospej, jo pozdravi in prosi prav ponižno, ako bi mu dovolila, da bi on zaužil tisto, kar njen pes ni hotel, ker je zelo lačen.

Prebivalci mesta Rocklitz na Izeri zahtevajo od uradnikov vseh važnejših avstrijskih listov, da nastopijo na pristojnem mestu, da vlada izda kako naredbo, za odpravo prevlekega ševila psov, ki so samo komfort in kratkočasje bogatinov. Svojo zahtevo utemeljuje s tem, ker ti psi porabijo preveč živeža, katerega bi lahko razdelili med ljudstvo. In razven tega bi se meso teh psov lahko porabilo tudi za živež. (Da, res žalostno!...)

Katakombe zopet v modi. — Kakor so se prvi kristjani morali skrivati pred rimskimi tirani v katakombah, tako se sedaj vrši na Litvinskem. Kakor poroča "Berliner Tagblatt", prebiva sedaj okoli 150.000 Litvinev v katakombah. Po zadnjem uradnem štetju je okoli 400.000 kmetij popolnoma uničenih. Ker pa primanjkuje ljudem denarja in lesa, sploh potrebnega gradiva, morajo trpeti žalostno življenje v podzemeljskih luknjah.

Kakor so preračunali, živi sedaj okoli 150.000 Litvinev v teh luknjah, iz katerih malokdaj pridejo na površje, da bi se nanžili svežega zraka, in sicer rradi tega, ker v onih krajih še vedno divja vojna furja. Izkopali so si podzemeljske prostore, prostore za kakih pet do deset oseb. Da radi tega narašča umrljivost, je samoočenično, posebno še pri otrocih. Veliko otrok umrje radi lakote, ker menda nikjer v Evropi tako ne primanjkuje živeža, kot

Slovenska Narodna **Podporna Jvdnota**

Ustanovljena 9. aprila 1904. Inkorp. 17. junija 1907 v drk. Illinois.

GLAVNI STAN: 2657-59 SO. LAWDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS.

UPRAVNI ODBOR:

Predsednik: John Vogrič, box 290, La Salle, Ill.
I. Podpredsednik: J. Bratkovič, R. F. D. 4, box 86, Girard, Kans.
II. Podpredsednik: Josef Kuhelj, 9469 Ewing Ave., So. Chicago, Ill.
Tajnik: John Venderbar, 2708 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
Blagajnik: Anton J. Terbovec, P. O. Box 1, Cleora, Ill.
Zapisnikar: John Molek, 4008 W. 31st St., Chicago, Ill.

NADZORNI ODBEK:

Jože Ambrožič, 351 box, Cannonburg, Pa.
Paul Berger, 741-1st St., La Salle, Ill.
F. S. Taucher, 674 Ahsay Ave., Rockspring, „Wyo.“

FOROTNI ODBEK:

Anton Hrast, 811-95th Ave., New Duluth, Minn.
Jože Radišek, box 432, Smithton, Pa.
Budolf Pletersček, 436 box, Bridgeville, Pa.
Jakob Miklavčič, L. Box 3, Willock, Pa.
M. Petrovič, 14815 Hale Ave., Collinwood, O.

UREDNIK "PROSVETA":

Jože Zavertnik.

VRHOVNI IZDAVNIK:

F. J. Kern, M. D., 6202 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

VSE DENARNE ZARBEV IN STVARI, ki se tičejo gl. upravnega odbora in S. N. P. J. naj se pošiljajo na naslov:

JOHN VENDERBAR, 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

PRITOŽBE GLEDE GENERALNEGA POKLOVANJA se pošiljajo na naslov:

JOŽE AMBROŽIČ, Box 351, Cannonburg, Pa.

ZADEVE PREPIRLJIVE VREBINE, ki sta jih rešili prva in druga stanca, se pošiljajo na naslov:

ANTON HRAST, 811 - 95th Ave., New Duluth, Minn.

VSI DOPISI, rasprave, članki, naznanila itd., na "Prosveto" se pošiljajo na naslov:

UREDNIŠTVO "PROSVETA", 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Illinois.

VSE UPRAVNIŠKE STVARI, naročnina, oglaš., se pošiljajo na naslov:

UPRAVNIŠTVO "PROSVETA", 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

V korespondenci s tajništvom S. N. P. J., uredništvom in upravnim "Prosveto" ne rabite imen uradnikov, marveč napišite naslov, ko je tu naveden ako želite, da bo vsaka stvar hitro rešena.

Seje glavnega upravnega odbora se vršijo vsake prve srede in tretji četrtek v mesecu. Začetek ob eni uri popoldne.

ravno na Litvinskem, ker so ves čas tamošnji prebivalci v vojnem pasu. — Žalostna slika z vojnega pozorišča!

ČLOVEŠKE ŽRTVE DIVJIH ŽIVALI IN KAČ V INDIJI.

Kakor kaže uradno poročilo indijske vlade za leto 1915 se je že itak velikansko število človeških žrtev po strupenih kačah in divjih zverinah pomnožilo v primeri prejšnjih let. V tem letu je bilo umorjenih 1923 ljudi nasproti 1702 v letu 1914. Provinciji Behar in Orisa imata kakor vedno tudi v 1915 največ žrtev, kajti samo v distriktu Angul, Singhpura in Hosarihaah je na ta način zginilo 376 ljudi življenje. Samo tukaj je bilo 323 strganj od tigrov in v vsi Indiji 748, nasprotno 646 leta 1914, kar nam predočuje, da je število človeških žrtev naraslo. Dasi je vlada plačevala velike premije za pokončevanje divjih zverin in strupenih kač, vendar to ni imelo zaželjenega uspeha. V Uni-

Vabilo na veliko letno veselico,
katero priredi
Socijalistični klub št. 13, J. S. Z. "Mladi Vrh"
v Sygan, Pa.

DNE 14. JULIJA, T. L.

Uljudno vabimo vse cenjeno občinstvo in vsa bližnja društva, da se množestveno udeležijo te veselice. Pridite vsi do zadnjega in se zabavajte z nami. Kliče Odbor.

NORTH SIDE STATE BANK
ROCK SPRINGS, WYO.

IMA KAPITALA IN REZERVE \$100,000.00

Je izrečno pripravljen in opremljen za poslovanje s **SLOVENCMI, HRVATI, SLOVAKI in drugimi SLOVANI**

Mi pošljemo denar valnim prijetjem v staro domovino po najnižjih cenah.
Pisujemo 4 odstotne obresti na banke vloge.
MOČNA, KONZERVATIVNA IN NAPREDNA INSTITUCIJA.

Potrebujemo 100 premogarjev ZA DELATI V PREGOGOROVU STAR JUNCTION, FAYETTE COUNTY, PENNSYLVANIA.

Mi imamo zalagati 1000 koksovih peč. — Dosti vozov za opošiljanje premoga. — Dela se vsak dan, nobenih neredov, ne stavke. H. C. Frickova plačilna lestvica, katera je najvišja v tej državi. Zasluzek je celo od \$7 do \$8 dnevno in lahko tudi več. Ni vode ne plina. — Premog je 8 čevljev visok. Mi imamo več slovenskih družin, kjer si lahko dobite stanovanje, tudi je družbeni komisarjat. Dosti hiš (tudi za samce) po nizki ceni po \$2.00 od sobe, pet sobno stanovanje se dobi za \$10.00 mesečno. Dobra pitna voda. Desetsobna ljudska šola — višja šola in cerkev. Kolonija šteje 700 hiš. Mi smo dva-krat povišali plačo v tem letu po 10 odstotkov vsakokrat. Pridite pripravljene za delo. Vzemite B. & O. železnico do Layton, Penna., ali pa pišite na naslov: Mr. M. H. McDonald, Star Junction, Fayette County, Pa.

Washington Coal & Coke Company, Dawson, Pa.

POTREBUJEMO 100 premogarjev za delo v IDAMAR COAL CO. premogokopih Idamar, Indiana County, Pa.; Heshbon, Indiana County, Pa.; Dias, Indiana County, Pa.; Valier, Jefferson County, Pa. Unijski rudniki, dobro stalno delo, ni mokrote, ne plina, ne kamenja. Delavci zaslužijo od 100-120 dolarjev v dveh tednih. Cerkev, šole, le 1 milje oddaljene od mesta, dobra voda, šestsobna stanovanja se dobe v najem za \$7.00. Ni stavke, ne delavskih neredov, dosti vozov. Pridite pripravljene za delo. Vzemite Cheery Tree Dixonville železnico ali pa se izglasite pri Gen. Supt.

D. R. Williams, v Idamar, Pa., ali pa pri Mr. Vernon F. Taylor, Idiana, Pa.

